# Kulturutskottets betänkande

# 1980/81:11

## med anledning av motion om bevarande av medeltida pergamentshandskrifter

### Motionen

I motion 1979/80:1253 av Tore Nilsson (m) och Sten Sture Paterson (m) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att frågan om "undersökningen av medeltida pergamentshandskrifter" skyndsamt utreds.

Till stöd för yrkandet i motionen anförs i huvudsak följande.

I samband med reformationen lade Gustav Vasa beslag på kyrkornas och klostrens boksamlingar. Det pergament på vilket de medeltida handskrifterna var skrivna användes sedan i stor utsträckning till omslag till arkivakter med kameralt innehåll. Uppskattningsvis finns omkring 100 000 fragment av handskrifterna bevarade. På bibliotekshåll har önskemål för länge sedan framförts om att fragmenten skall tas loss från arkivakterna. Frågan togs upp i riksdagen, men man stannade vid ett beslut om att man genom en snabb inventering och katalogisering av bladen skulle söka vinna en bättre kunskap om deras värde, innan man träffade ett slutgiltigt avgörande.

Uppdraget att göra en undersökning av pergamentsomslagen anförtroddes åt fil.dr. Toni Schmid. Undersökningen har pågått sedan 1930-talet och leds nu av dr. Oloph Odenius. Denne anser att fragmenten bör tas loss från arkivakterna, eftersom materialet endast därigenom blir tillgängligt på önskvärt sätt. En losstagning medför emellertid behov av att i efterhand laga de arkivakter som blivit av med sina omslag. Detta kräver resurser.

Undersökningsarbetet bör få en fastare organisation än nu. Tänkbar huvudman är riksantikvarieämbetets styrelse eller universitets- och högskoleämbetet. Organisationen bör ha en rådgivande nämnd, en överantikvarie, en amanuens och ett par antikvarier. Det behövs också ett referensbibliotek och bättre lokaler.

### Utskottet

Utskottet är väl medvetet om värdet både av ifrågavarande arkivhandlingar som sådana och av de otaliga fragment av medeltida handskrifter som använts vid hophäftning och inbindning av dessa handlingar. En vetenskaplig undersökning av fragmenten påbörjades redan på 1930-talet och pågår fortfarande. Motionärernas yrkande gäller en utredning med sikte på en mycket väsentlig förstärkning av de resurser som disponeras för denna undersökning. Motionärerna pekar samtidigt på att ett fortsatt arbete med den inriktning som motionärerna anser önskvärd, vilket bl. a. innebär en

losstagning av fragmenten från arkivhandlingarna, kommer att medföra särskilda kostnader för omhändertagande av dessa handlingar.

Utskottet förutsätter att undersökningen av fragmenten fullföljs i enlighet med de intentioner som angivits av riksdag och regering men kan inte tillstyrka att riksdagen begär den i motionen angivna utredningen. Utskottet avstyrker därför motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1979/80:1253.

Stockholm den 6 november 1980

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

*Närvarande vid ärendets slutbehandling:* Georg Andersson (s), Karl-Eric Norrby (c), Åke Green (s), Tyra Johansson (s), Ingrid Diesen (m), Lars-Ingvar Sörenson (s), Olle Eriksson (c), Hans Alsén (s), Lars Ahlmark (m), Catarina Rönnung (s), Anna Eliasson (c), Kerstin Andersson i Kumla (s), Bertil Hansson (fp), Elisabeth Fleetwood (m) och Börje Stensson (fp).

GOTAB 65804 Stockholm 1980